

NARAHAT RUHUN POEZİYASI

(Məzahir İsgəndərin 70 yaşına)

Məzahir İsgəndər bir insan, vətəndaş, ailə başçısı, el ağsaqqalı olmaqla yanaşı həm də elin-obanın, bütövlükdə Vətənin ağır yükünü ruhən daşıyan, dünənimizdən gələcəyimizə şimşək kimi çaxan şeirləri ilə körpü salan BİR ŞAİR ÖMRÜNün yetmişini yaşayır. Kimin üçün ölçətməz uzun ömür, kimin üçün də bir göz qırpmı qədər an anlamında olan yetmiş yaşın fəzilətləri böyükdür, baxır bu ömür necə yaşanıb.

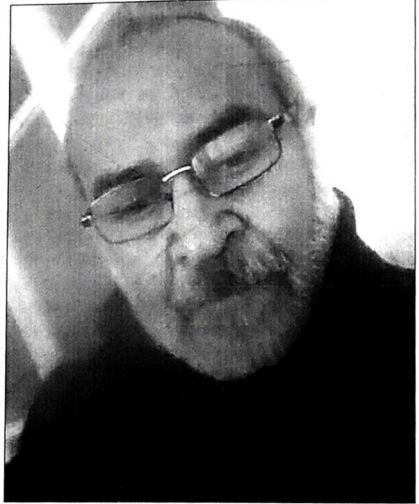
"Məndən sizə bir ömürlük xatirə..." deyilir məhnlardan birində. Bəli! Ötən illəri xatırlayanda yetmiş yaşlı adama on beş yaş on beş dəqiqəlik məsafə kimi də görünə bilər. Ancaq ötən xatirələr bir kino lenti kimi göz önündə fırlandıqca o illər yenidən yaşanır, yenidən canlanır.

Kəçmişdən gələcəyə atılan körpü məsələsini elə-belədən səsləndirmədim. Bu körpüyə çiyin dayamış söz adamları körpüdən bərk-bərk yapışmış sallananlardan azdır. Məzahir İsgəndər xoşbəxt adamdır ki, yaradıcılığına rəğmən onu çiyini həmin körpüyə dirək etmiş adamlardan biri hesab etmək olar. Xatirələrlə dolu həyatı bu gün poeziya qismində elləri dolaşır, Azərbaycanın hüdüdlərindən kənara çıxır, Osmanlı türkcəsinə uyğunlaşdırılıb Türkiyədə sevilə-sevilə oxunur, Özbək dilinə tərcümə edilib özbək oxucusuna çatdırılır.

İnsan yetmiş yaşında da gənclik coşqusu ilə yazıb-yaradır. Yazdıqlarını üzə çıxardır, müasir texniki vasitələr ilə yayımlayır, hər oxucusunu diqqətlə dinləyir, irad və təklifləri məmuniyyətlə qəbul edir. Belə böyük ürəyin sahibidir Məzahir İsgəndər.

Məzahir İsgəndər oğlu İsgəndərov 1 iyun 1950-ci ildə Ordubad rayonunun Sabir kəndində anadan olub. 1975-ci ildə Naxçıvan Dövlət Pedagoji İnstitutunu bitirib, ixtisasca dil-ədəbiyyat müəllimidir.

Yaradıcılığa hələ uşaq yaşlarında başlayıb.

9000-dən çox şeirin, bir neçə poemanın müəllifidir. Hüseyn Cavidə həsr etdiyi böyük həcmli poema "Ağlayan məzar" adlanır, hələlik kitab şəklində çap edilməyib.

Üç hissədən (trilogiya) ibarət "Əks-səda" adlı romanın və "Belə sevdim dünyanı" adlı şeirlər kitabının müəllifidir. Qəzet və jurnallarda çoxsaylı şeirləri çap edilib. Şeirləri 2 və 3-cü cild "Zirvə" və "Xəzinə" poeziya antologiyalarına, Mikayıl Müşviqə həsr edilmiş "Göyərçin əllər" şeirlər toplusuna daxil olunub.

Müəllim, dərslər-hissə müdiri, rayon komsomol komitəsində məsul işçi, "Yeni Ordubad" rayon qəzetində xüsusi müxbir, məsul katib və baş redaktor vəzifələrində çalışıb.

Hazırda təqaüddədir.

Bəlkə də qırx ildən artıqdır ki, Azərbaycan ədəbiyyatının mərkəzində sözlənən "Azərbaycan" jurnalında və "Ədəbiyyat qəzeti"ndə mütəmadi çap olunsaydı bu qədər tanınmazdı, sevilməzdi, təbliğ olunmazdı Məzahir İsgəndər. Ancaq yaranmış münbit şəraitdə və müasir texniki vasitələrdən müdrikcəsinə istifadə çox qısa bir

zamanda onu poeziyasevərlərin sevimlisinə çevirib. Sosial şəbəkədə paylanmış istonilon şeiri yüzrlərlə oxucunun rəğbətini qazanıb. Onun poeziyasını coşqu ilə qarşılayan oxucular, söz və sənət adamları ürək sözlərini gizlətmir, sevgi ilə müəllifə ünvanlayırlar.

Bax, Məzahir İsgəndər poeziyasına verilən diqqət belə bir mənzərəni göz önündə canlandırır! Reallıq budur!

İstedad saf bulaq suyudur, çamur götürməz. Bir də bulağın çağlayan zamanı olur. Məzahir İsgəndər istedadı daima çağlayıb. Bəzi dahi insanlar, məşhur yazıçılar var ki, əsas kəşflərini, yaradıcılıqlarının zirvəsini əlli, altmış yaşdan sonra fəth ediblər. Məzahir İsgəndəri də belə şairlərdən biri hesab etmək mümkündür. Yaradıcılığını bu təmələ davam etdirən şairin poeziya zirvəsi hələ öndədir. Müdriklik, kamillik və işgüzarlıq onu addımbaaddım həmin zirvəyə doğru aparır.

*Bilinməz aşu nə, duzu nə duzdu?
Köz bazarda bomboz küldən ucuzdu,
Kişisən də, bu ayridi, bu düzdü...
Bu necə dünyadı, necə dünyadı?*

Zamanın yükünü çiyənlərində deyil, şeirlərində daşıyan bütün şairlər kainatda baş verən ədalətsizliklərə qarşı üşyankardırlar. Məzahir İsgəndərin istonilon şeirlərində belə nümunələr gətirmək mümkündür. Fələyin gərdişinə qarşı sualı sört qoyduğundan insan (oxucu) dərhal özünü yığışdırmalı olur, sərvaxta çevrilir.

Məzahir İsgəndər haqqında sosial şəbəkələrdə yazmış söz adamlarından bəzilərini qeyd etmək bəlkə də yerinə düşərdi.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, "İsmayılı xəbərləri" qəzetinin baş redaktoru, şair **Şahməmməd Dağlaroğlu** yazır: "Məzahir İsgəndər tanımadığım imzalardan idi. Hardasa bir il əvvəl özbəkistanlı qələm dostumuz, şairə-tərcüməçi Gülzirə Şerifovanın vasitəsi ilə tanış olduq. Daha doğrusu, onun şeirlərini tərcümə etdiyi qələm sahibləri arasında bu ada rast gəldim.

Hər kəsin öz və söz dünyası var. Sevgi dolu, və ya kifayət qədər qəmli. Onun həyat eşqi daxili istirablarını pərdələyir, üzüntülərini arxa plana ötürür.

Məzahir İsgəndərin şeirlərində təbiilik, səmimiyyət, haqq-ədalət, saf məhəbbət, halal zəhmət, düzm, mətanət və digər müsbət insani key-

filyətlər isə daim öndədir.

Xalqa, onun zəngin mədəniyyətinə, adət və ənənələrinə qəlbən bağlı olan bu sadə vətənpərvər qələmə aldığı bütün şeirlərində millilik, xəlqilik insanı özünə çəkir, daha bir şeirini də oxuyaydım fikrinə istiqamətləndirir.

Şeirlərini oxuduqca, müəllifin dünyagörmüş, bərkə-boşa düşmüş bir ağısaqqal olduğunu duyur, şəxsən görüştü, həmsöhbət olmaq qənaətinə gəlir-sən.

İnşallah, bəlkə də görüşərik. Hələ ki, yaza-yaza yaşını 70-ə çatdırma bilmis qələm dostumu qi-yabi də olsa alqışlayıram. Ona can sağlığı, nikbin ruhlu yaradıcılıq uğurları arzulayıram. Bu xoş məqam üçün imkan yaradan "Xəzan" jurnalına isə vasitəçisi olmasın səbəbindən təşəkkür edirəm".

Sərhədləri görürsünüzmü? Azərbaycanın bir bölgəsində yazıb-yaratmış şairi digər bölgədə yaşayan şair özbəkistanlı şair vasitəsilə tanıyır, onun şeirlərini artıq özbək dilinə tərcümə olun-duğundan xəbər tutur. Böyük xoşbəxtlik deyil-mi? Ədəbiyyat sərhəd tanımadığından Məzahir İsgəndərin şeirləri də ellər dolaşaraq gedib Özbəkistanla çıxıb, bu gün Özbək şairinin diqqətini çəkib, şübhəsiz ki, sabah özbək oxucularının da rəğbətini qazanacaq. Çünki bu şeirlərin mayası safdır, ülvidir, tam səmimi hisslərlə yoğrulub.

"Musiqi ruhun qidasıdır", deyiblər. Ancaq mənə elə gəlir ki, təkəcə musiqi yox, tanrının istedad verdiyi bütün insanların məhsulu ruhun qidasıdır. Şairin şeirindən, yazıcının əsərindən, rəssamın rəsmindən, heykəltaraşın heykəlinə, hətta rəq-qasın gözəl rəqsindən necə zövq almaya bilər-sən? Məzahir İsgəndər bütün varlığı ilə şairdir. Onun bütün şeirləri təbiətlə, insanla, zamanla bağlıdır, bir sözlə, həm ruhun məhsuludur, həm ruhun qidasıdır, başdan-başa hikmətdir.

*Ocağımız bir qov ilə alışmaz,
Ulduzumuz bir-birilə barışmaz,
İstəsən də, yollarımız qovuşmaz,
Mənim dünyam səninkinə bənzəməz!*

Bəli, onun dünyası fərqlidir, bunu yalnız istedad sahibləri başa düşər. Kənddə doğulub boya-bada çatdığıni həvəslə bəyan etməsindən, kişilik məğrurluğuna boğulduğundan sevgisini deyə bil-mədiyindən, Vətənin əliqandallı olmasından, bu gün şeytanın hökm etməsindən, ruhen təsəvvür etdiyi ali şüura mənsub insanla bu gün fitnə-fəsad

törədərək dünyanı yandırır-b-yaxan ikiyayaqlını müqaisə-həzmdən keçirməsindən, haqqı, ədalətə haralarda axtarmağın mümkünlüyündən, yalnız yazılanların heç nə ilə silinməzliyindən ürək nisgili ilə söz açan Məzahir İsgəndərin haray-həşiri boş yerə deyil. Dünyanı bürüyən pisləklərdən qurtarmaq üçün insanlar bir-birinin qədrini bilməli, vətəni sevməlidir.

*Nisgilliyəm, el-obada gözüm var,
Mənsizləyən yovşanlara sözüm var,
Dağda-daşda yol getməyə dözüüm var,
Nolar, bari, bir gün əvvəl ölümdən,
Allah, məni al qürbətindən!*

Sözsüz ki, on minlərlə insan qeyri-müəyyən səbəblər ucbatından qürbətə üz tutur. Görün necə gözəl təsvir edib. Sanki "Gəzməyə qərüb ölkə, ölməyə vətən yaxşı"nın bir başqa deyimi formasıdır. Bu cür bənzətmələrə Məzahir İsgəndərin öksər şeirlərində rast gəlmək mümkündür.

Məzahir İsgəndərin poeziyası ədəbi tənqidçi **Vəqif Osmanovun** da diqqətini çəkib. O, yazır: "Bir qrup "əhli-qələm naqala, pələng tülküyə, şir çapaqla, xoruz lala dönən, toyuq banlayan, şairindən kəndirbazı baş olan, bu dünyanı barmağında hərlədən şeytanın şerinin meydana da oynatdığı" bu dönməyə "haqqın yoluna baş qoyan" şair Məzahir İsgəndər "haqq hardadı?" harayı ilə insanları haqq uğrunda mübarizəyə, mücadiləyə çağırır:

*Dili olan, qorxdu dildən,
Lallar, deyir, haqq hardadı?*

Həqiqi sözə vurulanın ömrü "nə qədər məsudur", sözü kimi özü də səmimidir, təkəbbürdən uzaqdır, təvəzökardır, sevgisi də abır-həyalıdır, utancaqdır:

*Səni sevdiyimi deyə bilmədim,
Dəndü da kəlmələr, dilimdə qaldı.
"Sevirəm", "ölürəm" deyən birisi
Səni əllərimdən qopardı, aldı.*

V.Q.Belinski yazırdı ki, poeziya hər şeydən əvvəl həyat, sonra isə incəsənətdir. Məzahir İsgəndərin şeirləri də həyatın sınaqlarından üzüyağ çıxmış sözün ustalıqla düzümüdür.

"Kənddə doğulub gülün, çiçəyin dilini bilən,

kimliyini yaddan çıxarmayan" şairin şeirlərinin qayosında Vətən, torpaq sevgisi, söz məsuliyyəti və narahatlığı, "bir Vətənin sağı-solu olmaq yamanlığı" dayanır. Narahatlıq kəndiri həmişə əsl söz adamının boynundadır. "Ürəyindən keçənləri hələ birbəbir nəzmə çəkib qurtarmayan" şairin ömrü söz, fikir, təfəkkür, ilahi duyğular ömrüdür, mənalıdır, şəərəfidir. Tanrı ona uzun ömür də versin ki, hələ nəzmə çəkə bilmədiklərini fikri süzgücündən keçirib bizə ormağan etsin".

Dünyaca məşhur Cek London sadədən sadə bir fikri Məzahir İsgəndər kimi çox da özünü oda-közlə soxmayan, təzəcə yetmişini haqlamış Məzahir Hüseynzadənin fikri ilə üst-üstə düşür. Cek London yazır: "Hər bir amerikalı qələm sahibi sənətkar olmazdan əvvəl amerikalı olduğunu unutmamalıdır!" Məzahir Hüseynzadə isə qeyd edir ki, "həyatda böyük qazancım şeirlərim deyil, şəmkillirliyəm və bu adı yaşada bilməyim olub..."

Bəli, sənətkar olmazdan əvvəl insan gərək təmsil etdiyi bölgənin ləyaqətli sakini olmağı bacarsın. Məzahir İsgəndər bunu poeziyasına hopdura bilib. Dürüstlüyü, mərdliyi, sözü üzə deməyi, paxıllıqdan, həssəddən kənar bir el ağsaqqalı kimi bunu bacardığını sübut edir. O, demək olar ki, şeirlə nəfəs alıb, yaşayıb, şeirlə həyatımızı təsvir edib.

Məzahir İsgəndər ordubadlıdır. Ordubad Azərbaycanın ən qədim böyük yaşayış məskəni olan Ur şəhərinin yerindədir. Ur şəhəri dünyanın ən qədim mədəniyyət mərkəzi olan Şumer dövlətinin mərkəzi - indiki anlayışla desək paytaxtı olub. Müasir sivilizasiya bünövrə cücərtilərini Şumerdən götürüb.

İndi şair Məzahir İsgəndər astronomik təqvimlə 70 yaşını yaşayır. Əslində isə onun yaşı Şumer mədəniyyətinin yaşı ilə ölçülməlidir, ruh yaşı bu qədər hesab olunmalıdır. Onun bütün şeirlərində bir narahatçılıq, nigarancılıq ifadə olunur, millət, Vətənin taleyinin nigarancılığın doğan narahatlıq. Bu nigarancılıq lap qədimdən üzübəri ulu babalarımızın damarlarında yaşatdığı qan yaddaşının narahatlığıdır.

Soy-kökə bağlılıq ruhən daha çox narahatçılıq yaradır. Başqa cür ola da bilməz!

Ustada böyük hörmət və ehtiramla:

*Əli bəy Azəri
Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü,
Prezident təqaüdüçüsü*